

Vlada Republike Srpske dala je saglasnost za zaključivanje tri aneksa ugovora sa kompanijom „Comsar Energy“ kojima je RS preuzela na sebe niz obaveza. Između ostalog i one koje nisu u njenoj nadležnosti, a istovremeno je koncesionaru dala brojne pogodnosti. Posebno je zanimljiv član aneksa kojim je precizirano da će Srpska „do poslednjeg dana“ odugovlačiti sa primjenom evropskih propisa koji bi mogli da nanesu štetu koncesionaru, kao i odobrenje da se upiše pravo vlasništva i svojine nad nepokretnostima.

Vlada RS je na sjednici održanoj 28. januara ove godine dala saglasnost na Aneks ugovora o koncesiji za izgradnju i korišćenje TE „Ugljevik 3“ i Aneks II ugovora o koncesiji za eksploataciju uglja na ležištu „Ugljevik Istok 2“ sa preduzećem „Comsar Energy RS“ i saglasnost na Aneks ugovora o koncesiji za izgradnju i korišćenje HE „Mrsovo“ na rijeci Lim. Sve ove koncesije date su ruskom milijarderu i vlasniku „Comsar Energy Limited“ Rašidu Serdarovu.

Srpska će odugovlačiti sa primjenom EU propisa

Osim produženja rokova izgradnje Vlada RS se ovim aneksima obavezala i da neće mijenjati važeće propise u RS i BiH na štetu koncesionara. Posebno je značajno to što je RS na sebe preuzela i neke obaveze koje nisu u njenoj nadležnosti, već su u nadležnosti BiH.

Tako je aneksima predviđeno da koncesionar može raskinuti ugovor ukoliko RS, kao „koncedent, više od dva mjeseca kasni sa omogućavanjem izdavanja dozvola, licenci, odobrenja, saglasnosti ili drugog akta, kako je predviđeno ugovorom o koncesiji, uključujući i u pogledu sprovođenja carinskih radnji za robu, materijale i opremu potrebnu u vezi sa koncesijom koja se u RS uvozi od strane ili u ime koncesionara“.

Međutim, Vlada RS je otišla i korak dalje, pa se obavezala da će odugovlačiti i sa sprovođenjem evropskih propisa ukoliko bi oni mogli da imaju štetne posljedice po koncesionara.

„Promjene propisa RS, odnosno BiH, koje su sprovedene u cilju pridruživanja Evropskoj uniji ili su zasnovane na sporazumima, regulacijama, direktivama i drugim propisima EU, postojećim i budućim, neće se smatrati štetnom promjenom propisa po koncesionara samo pod uslovom da koncedent bude činio najbolje napore da umanja uticaj takvih promjena na koncesionara, te ukoliko bude odlagao primjenu propisa EU do najkasnijeg mogućeg datuma i prilagođavao njihovu sadržinu na način da što manje utiče na koncesionara, u mjeri u kojoj ti propisi to dozvoljavaju“.

Comsar nije odgovoran za štetu režimu voda i okolini

Aneksom za TE „Ugljevik“ predviđeno je produženje roka izgradnje TE „Ugljevik 3“.

Ugovorom je predviđeno da se izgradnja odvija u tri faze u trajanju od po godinu dana, dok su aneksom prve dvije faze produžene za po šest mjeseci, a treća za godinu dana.

Vlada je ispred Republike Srpske ovim aneksom „Comsaru“ dala i garanciju da njegovo koncesiono pravo neće biti ograničavano ili ometano za vrijeme trajanja koncesije bilo kakvim radnjama, pravima ili zahtjevima lica ili organa u vezi sa nepokretnostima na kojima se nalazi TE i pristupni putevi. Prethodno je ugovorom umjesto „garancije“ bilo predviđeno da RS preduzme „razumno očekivane napore da koncesionarova prava ne budu ograničavana“.

Takođe, u članu 11. dodat je novi stav prema kojem „koncesionar nije odgovoran da preduzme bilo koje mjere u cilju otklanjanja uzroka niti je odgovoran za nastanak bilo koje štete za treća lica, režim voda i prirodnu okolinu, koja nastane kao rezultat bilo kojih radnji bilo kojih lica iz perioda prije dana zaključenja ovog ugovora“.

Aneksom ugovora za TE „Ugljevik 3“ koncesionar je oslobođen i plaćanja eventualne štete po tužbama koju bi zbog neispunjavanja njegovih obaveza imala treća lica nakon prestanka ugovora. Aneksom je u članu 13. brisan stav 3. kojim je bilo propisano da „obaveze naknade štete iz ovog člana ostaju na snazi i nakon prestanka ugovora, ukoliko su tužbe podnesene u skladu sa pravilima obligacionog prava, odnosno ako nije nastupila njihova zastarjelost“.

Ovim aneksom je predviđeno da će koncedent (RS) pružiti pomoć koncesionaru da upiše svoje vlasništvo i druga eventualna prava nad nepokretnostima koje se nalaze u okviru eksploatacionog polja „Ugljevik Istok 2“ u relevantni javni registar.

„Koncedent (RS) je saglasan i dozvoljava koncesionaru da upiše svoje pravo iz ugovora o koncesiji, pravo vlasništva, pravo građenja (ukoliko je primjenjivo), pravo korišćenja nepokretnosti i ostala stečena prava, kao i pravo svojine nad rudarskim i drugim objektima i opremi (ukoliko je primjenjivo), u relevantni javni registar na osnovu ove odredbe, bez ikakve naknadne saglasnosti ili prisustva koncedenta“, navodi se u jednom od članova aneksa.

Skoro identični članovi su sadržani i u aneksima ugovora za TE „Ugljevik 3“ i za HE „Mrsovo“.

I ovdje je RS dala garanciju da koncesionarovo pravo neće biti ograničavano za vrijeme trajanja koncesije.

RS se obavezala i da preko svih nadležnih organa RS, BiH i lokalne samouprave omogući koncesionaru nesmetano pribavljanje svih dozvola, licenci, odobrenja i saglasnosti potrebnih za izgradnju i upotrebu objekta, eksploataciju i korišćenje uglja, u najkraćim rokovima.

Aneks za HE „Mrsovo“

Aneksom ugovora sa kompanijom „Comsar Energy Hidro“ Vlada RS se obavezala da će utvrditi opšti interes za eksproprijaciju nepokretnosti i svih prava na nepokretnostima predviđenih u svrhu izradnje HE i prilaznih puteva i da će preko nadležnih organa sprovesti

postupak eksproprijacije u korist koncesionara te da će, ukoliko to koncesionar bude zahtijevao, predati mu ekspropisane nepokretnosti i prije pravosnažnosti odluke o naknadi za tu nepokretnost.

Precizirano je i da isključiva prava i ovlašćenja u vezi sa koncesijom ima koncesionar ukoliko ugovorom nije izričito drugačije propisano.

Aneksom je predviđeno i da koncesionar može raskinuti ugovor ukoliko RS kao koncedent više od dva mjeseca kasni sa omogućavanjem izdavanja dozvola, licenci, odobrenja, saglasnosti ili drugog akta kako je predviđeno ugovorom o koncesiji, a uključujući i u pogledu sprovođenja carinskih radnji za robu, materijale i opremu potrebnu u vezi sa koncesijom koja se u RS uvozi od strane ili u ime koncesionara, iako su carine u nadležnosti BiH, a ne RS. Takođe, koncesionar može raskinuti i ugovor ukoliko RS bude više od dva mjeseca kasnila sa utvrđivanjem opšteg interesa u vezi sa postupkom eksproprijacije kako je predviđeno članom 7. Koncesionog ugovora.

Komisija za koncesije RS ukazala je na niz nepreciznosti i neusaglašenosti u prijedlogu aneksa ovih ugovora, a koje se odnose na „obim izmjena ugovora, izmjene tehničkih karakteristika, pojačanu odogovornost RS kao koncedenta, predviđene uslove za jednostrani raskid ugovora od strane koncesionara uz nadoknadu štete i troškova, upisa vlasništva i ostalih stečenih prava“.

U sva tri rješenja Komisije koje potpisuje direktor Radenko Đurica ukazuje se i na potrebu preciziranja termina „štetne promjene propisa“ i nenadležnosti RS, posebno u oblasti carina i s tim u vezi prijedlog u aneksu odlaganja primjene propisa EU.

Međutim i pored svih ovih primjedbi, Komisija je, kako se navodi u rješenju, „nakon razmatranja dostavljene dokumentacije i stavova resornog Ministarstva, te datih sugestija dala saglasnost na ovaj anekse“.

Đokić ćuti

Portal CAPITAL je pisanim putem zatražio objašnjenja ministra industrije, energetike i rudarstva Petra Đokića, ali su iz Ministarstva odgovorili da ne mogu ništa komentarisati, jer još nisu dobili zapisnik sa sjednice Vlade održane 28. januara.

Sva tri aneksa pripremio je upravo ministar Đokić i predložio Vladi da ih usvoji.

Zanimljivo je i to da je njegov prethodnik Željko Kovačević još 2013. godine odbio zahtjev Comsara za izmjenu Ugovora o koncesiji. U obrazloženju, koje je u našem posjedu, Kovačević navodi nekoliko razloga zašto to nije moguće, osvrćući se na zahtjev za upis prava vlasništva koje su ministar Đokić i Vlada RS sada odobrili.

U Prijedlogu rješenja o davanju saglasnosti za zaključenje ugovora o koncesiji za izgradnju TE „Ugljevik 3“ iz 2013. godine navedeno je da je koncesionar insistirao, između ostalog, da

se formuliše obaveza koncedenta (RS) da ekspropisane nepokretnosti prenese koncesionaru radi izvođenja radova i izgradnje TE.

Tadašnji ministar Kovačević je naveo da je „ovakva formulacija neprecizna i da može podrazumijevati, kroz tumačenje prenos prava vlasništva svojine, a po važećim propisima u konkretnom slučaju da je koncedent obavezan da ustupi koncesionaru pravo korišćenja na navedenim nepokretnostima“.

Takođe, koncesionar je tada zahtijevao i apsolutne garancije RS da se propisi neće promijeniti na njihovu štetu, što Ministarstvo nije prihvatilo i predložilo je da se, u slučaju promjene propisa nakon zaključenja ugovora kojima se pogoršava položaj koncesionara ili koncedenta, ugovor može izmijeniti, u obimu koji je neophodan da se oni dovedu u položaj u kome su bili u momentu zaključenja ugovora, ali to nije prihvaćeno.

Aneks usvojen, potpis uskoro

S obzirom da su aneksi dobili sve potrebna odobrenja od Ministarstva i Komisije za koncesije, te usvojeni na sjednici Vlade RS, očekuje se da će narednih biti potpisani i stupiti na snagu.

Ministar Đokić u obrazloženju za Vladu navodi da je koncesionar do sada izvršio najveći dio ugovornih aktivnosti u pripreмноj fazi projekta izgradnje TE „Ugljevik 3“, te da je u taj projekat, koji podrazmijeva izgradnju blokofske termoelektrane sastavljene od dva odvojena bloka i projekat otvaranja rudnika na ležištima „Ugljevik Istok 2“ i „Delići i Peljave - Tobut“ do sada investirano više od 70 miliona KM.

I u obrazloženju za aneks ugovora za hidroelektranu navodi se da je koncesionar do sada izvršio najveći dio ugovorenih aktivnosti u pripreмноj fazi realizacije projekta, te da su započeti i radovi iz prve i druge faze projekta. Takođe se navodi da je koncesionar do sada uložio značajna sredstva u ovaj projekat i da je Ministarstvo pripremila Prijedlog aneksa ugovora o koncesiji.

izvor: capital.ba